

การออกแบบเครื่องแต่งกายสตรีจากผ้าทอน้ำอ่าง สำหรับร้านคุณโด่ง
ผ้าทอน้ำอ่าง อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์

DESIGN OF WOMEN'S CLOTHING FROM WOVEN CLOTH FOR KHUN DONG SHOP
NAM ANG WOVEN FABRIC TRON DISTRICT UTTARADIT PROVINCE

จรรยา อนุศรี^{1*} เรือนขวัญ หุ่นเรียงใจ¹ อสุมา พันไพศาล¹ และศุทธิณี กล่อมแสร์¹

¹คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

Janya Anusri^{1*} Rueankhwan Roonreangjai¹ Usuma Phunpaisan¹ and Sutthinee Klomsae¹

¹Faculty of Industrial Technology, Uttaradit Rajabhat University

*Corresponding author e-mail: Janyaanusri2543@gmail.com

บทคัดย่อ

การออกแบบเครื่องแต่งกายสตรี สำหรับร้านคุณโด่ง ผ้าทอน้ำอ่าง อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์ ให้มีความสอดคล้องกับการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรีเพื่อโซลวตลาดผ้าทอน้ำอ่าง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อออกแบบเครื่องแต่งกายสตรี สำหรับร้านคุณโด่ง ผ้าทอน้ำอ่าง อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์ และเพื่อประเมินความพึงพอใจของร้านที่มีต่อการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรี สำหรับร้านคุณโด่ง ผ้าทอน้ำอ่าง อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยเริ่มจากการใช้เครื่องมือแบบสัมภาษณ์ข้อมูลเบื้องต้นและแนวทางการเป็นไปได้ในการออกแบบและกระบวนการผลิตเครื่องแต่งกายสตรี จากผ้าชิ้นดินจกน้ำอ่าง สำหรับร้านคุณโด่ง ผ้าทอน้ำอ่าง แบบสอบถามข้อมูลความคิดเห็นผู้ประกอบการ จำนวน 3 คน เกี่ยวกับการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรีจากผ้าชิ้นดินจกน้ำอ่าง เกี่ยวกับรูปแบบร่างการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรีจากผ้าชิ้นดินจกน้ำอ่าง และแบบสอบถามข้อมูลความพึงพอใจผู้ประกอบการและผู้บริโภค จำนวน 86 คน เกี่ยวกับการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรีจากผ้าชิ้นดินจกน้ำอ่าง สำหรับร้านคุณโด่ง ผ้าทอน้ำอ่าง อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์

เมื่อได้ผลสรุปของการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรี จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ พบว่า ลายหลักของผ้าชิ้นดินจกบ้านน้ำอ่าง มีลายหลัก 9 ลาย และนำมาออกแบบร่างโดยใช้แนวคิดด้านแฟชั่น Elizabethan Style จำนวน 3 ชุด เพื่อนำไปถามความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับหลักการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายสตรี โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็น ผลสรุปคือ รูปแบบที่ 3 มีความเหมาะสมมากที่สุด จากนั้นนำรูปแบบร่างที่ได้ข้อสรุปนำมาผลิตชุดเครื่องแต่งกายสตรี แล้วนำแบบชุดเครื่องแต่งกายสตรีที่เสร็จสมบูรณ์มาทำการทดสอบความพึงพอใจต่อผู้ใช้บริการร้านคุณโด่ง ผ้าทอน้ำอ่าง อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน 86 คน โดยมีความพึงพอใจในรูปแบบด้านขนาดและสัดส่วน ด้านการตัดกันและด้านสีสันทัน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.70$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.14) ด้านสีสันทันมากที่สุด

คำสำคัญ: การออกแบบเครื่องแต่งกายสตรี, ผ้าชิ้นดินจกบ้านน้ำอ่าง, ร้านคุณโด่งผ้าทอน้ำอ่าง

Abstract

This research on design of women's clothing from woven cloth for Khun Dong Shop Nam Ang Woven Fabric, Tron District, Uttaradit Province, with intention to be consistent with design of women's clothing for showing patterns of Nam Ang woven fabric aims to design women's clothing from woven cloth for Khun Dong Shop Nam Ang Woven Fabric, Tron District, Uttaradit Province, and to assess satisfaction of the shop towards women's clothing for Khun Dong Shop Nam Ang Woven Fabric, Tron District, Uttaradit Province. The research started from using interview form as the research tool to obtain primary data and guidelines on feasibility of design and production process of women's clothing from woven cloth for Khun Dong Shop Nam Ang Woven Fabric, Tron District, Uttaradit Province. Subsequently, questionnaires were used for obtaining opinions from 3 entrepreneurs on design of women's clothing from woven cloth regarding drawing of design of women's clothing from woven cloth and satisfaction of 86 entrepreneurs and consumers on design of women's clothing from woven cloth for Khun Dong Shop Nam Ang Woven Fabric, Tron District, Uttaradit Province.

After obtaining conclusion on design of women's clothing from the interview with those entrepreneurs, it was found that there were 9 major patterns of Nam Ang woven fabric and they were designed under the fashion concept of Elizabethan Style to obtain 3 designs before obtaining opinions from entrepreneurs on design principles of women's clothing through questionnaires. The results revealed that the 3rd design had the highest level of appropriateness. Subsequently, obtained design was produced as women's clothing and it was tested by 86 customers of Khun Dong Shop Nam Ang Woven Fabric, Tron District, Uttaradit Province, to obtain their satisfaction. The results revealed that, in overall, their satisfaction towards size and proportion, and contrast and colors was in the highest level ($\bar{x} = 4.70$) with Standard Deviation (S.D. = 0.14) on color in the highest level.

Keywords: Design of Women's Clothing, Nam Ang Woven Fabric, Khun Dong Shop Nam Ang Woven Fabric

1. บทนำ

จากอดีตถึงปัจจุบัน หมู่บ้านน้ำอ่างเป็นคนไทยวนที่ได้ทำการอพยพมาจากเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย ในสมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์ ประมาณสองร้อยปีที่ผ่านมาน้ำอ่างนับเป็นถิ่นที่อยู่อาศัยที่มีความอุดมสมบูรณ์ มีแหล่งแม่น้ำลำธารที่ใสสะอาด มีทรัพยากรป่าไม้ มีสัตว์นานาชนิดร่วมอาศัยอยู่ด้วยกันกับชาวบ้านได้อย่างมีความสุข ผู้คนล้วนมีจิตใจเมตตากรุณา ชอบทำบุญตักบาตร หมู่บ้านน้ำอ่างนับมีอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก

เมื่อหมดฤดูเกษตรกรรม ผู้หญิงส่วนมากก็จะทอผ้าหลังจากว่างจากการทำเกษตรกรรม โดยจะมีการทอผ้าทั้งหมด 3 ผืน ได้แก่ ผืนที่หนึ่งไว้สำหรับตนเองตอนแต่งงาน ผืนที่สองไว้สำหรับลูกบวช ผืนที่สามจะทอไว้สำหรับตอนตนเองจากโลกแล้ว โดยเป็นความเชื่อว่าจะมาเกิดในชนชาติพันธุ์ของไทยวนอีกครั้ง ที่สื่อถึงความรักแต่บรรพชนชาวไทยวน นอกจากนี้ผ้าตีนจกน้ำอ่าวยังมีลวดลายเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ซึ่งเป็นศิลปหัตถกรรมประจำหมู่บ้านที่สืบทอดต่อกันยาวนานตั้งแต่บรรพบุรุษ และยังคงรักษาประเพณีวัฒนธรรมตลอดจนวิถีชีวิตของตนเองไว้ เช่น ภาษาพูด ภาษาเขียน ก็ยังคงใช้อักษรธรรมล้านนา ประเพณีการทำบุญ พิธีกรรมต่างๆ เกี่ยวกับผีบ้านผีเรือน และศิลปหัตถกรรมการทอผ้าที่ยังคงติดตัวมา ที่ยังคงเอกลักษณ์จากอดีตจนถึงปัจจุบัน (องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำอ่า, 2549)

ร้านคุณโด่ง บ้านน้ำอ่า นับเป็นกลุ่มผู้ผลิตผ้าทอที่มีชื่อเสียงในจังหวัดอุตรดิตถ์ มีสมาชิกในกลุ่มทั้งหมด 36 คน กลุ่มผ้าทอน้ำอ่ามีการผลิตผ้าทอพื้นบ้านหรือผ้าขึ้นตีนจกน้ำอ่า เป็นผ้าทอที่นิยมนำมาใช้ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เป็นสมบัติทางชาติพันธุ์ที่สืบทอดมาจากบรรพชนชาวไทยวนที่อพยพมาจากเมืองเชียงแสน นอกจากนี้ผ้าทอน้ำอ่ายังมีการทอผ้าที่ยังคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ตามรูปแบบของบรรพชนชาวไทยวนที่ได้รับการสืบทอดมาจากบรรพบุรุษ ที่สื่อถึงความเป็นผ้าทอน้ำอ่า มีความประณีต แสดงถึงความเป็นล้านนา ในปัจจุบันกลุ่มผ้าทอน้ำอ่ามีการผลิตและจัดจำหน่ายผ้าทอที่เป็นรูปแบบเป็นผืน ที่มีลวดลายของผ้าทอน้ำอ่าที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะกลุ่มผ้าทอน้ำอ่า ประกอบด้วยลายหลักทั้งหมด 9 ลาย คือ ลายหงส์เชียงแสน (ลายหงส์แล้วแคล้วบ่จอด) ลายหงส์ใหญ่ ลายหงส์มีหงอน ลายขอกระบือ ลายโกมถมลอย ลายโกมถมใหญ่ ลายโกมถมน้อย ลายนกยางโตน และลายนกมีหงอน ที่เป็นเอกลักษณ์ของผ้าทอน้ำอ่าที่สะท้อนถึงบรรพชนชาวไทยวน

จากข้างต้น ผู้วิจัยต้องการที่จะนำผ้าทอของกลุ่มที่มีความโดดเด่นทางด้านลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ที่มีความประณีตและบรรจงลงอยู่บนผืนผ้าทอ ผ่านการทอโดยช่างที่มากประสบการณ์และมีความรู้ที่ได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษชาวไทยวน เพื่อนำมาออกแบบเครื่องแต่งกายสตรีที่สามารถโชว์ถึงความเป็นผ้าทอน้ำอ่าอันทรงคุณค่า ความเป็นเอกลักษณ์ของทางกลุ่ม ผ่านลายผ้าทอ 9 ลายหลัก ที่เป็นลายเอกลักษณ์ แสดงถึงจุดเด่นของผ้าทอของกลุ่มผ่านการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรีจากผ้าทอน้ำอ่า

2. วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

- 2.1 เพื่อออกแบบเครื่องแต่งกายสตรี สำหรับร้านคุณโด่ง ผ้าทอน้ำอ่า อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์
- 2.2 เพื่อประเมินความพึงพอใจของร้านที่มีต่อการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรี สำหรับร้านคุณโด่ง ผ้าทอน้ำอ่า อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 ขอบเขตการวิจัย

3.1.1 ขอบเขตในการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรี โดยใช้ลวดลายผ้าทอน้ำอ่าง 9 ลายหลัก ร้านคุณโด่ง ผ้าทอน้ำอ่าง อำเภอตรอน จังหวัดอุดรธานี

1) ศึกษาข้อมูลแหล่งที่มาของข้อมูลในการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรี โดยใช้ลวดลายผ้าทอน้ำอ่าง 9 ลายหลัก ร้านคุณโด่ง ผ้าทอน้ำอ่าง อำเภอตรอน จังหวัดอุดรธานี เพื่อประยุกต์ใช้ในการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรี ได้รวบรวมมาจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ดังนี้

1.1) แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ ศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง นิตยสาร อินเทอร์เน็ต วารสาร ห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี และโซเชียลเน็ตเวิร์ก ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงที่น่าเชื่อถือ

1.2) แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ ได้มาจากการทำแบบสอบถาม สัมภาษณ์แนวทางการความต้องการของกลุ่มผ้าทอน้ำอ่าง ร้านคุณโด่ง ผ้าทอน้ำอ่าง อำเภอตรอน จังหวัดอุดรธานี ที่มีต่อการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรี โดยใช้ลวดลายผ้าทอน้ำอ่าง 9 ลายหลัก

3.1.2 ขอบเขตของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร คือ สมาชิกกลุ่มผ้าทอในตำบลน้ำอ่างและผู้บริโภคผ้าทอน้ำอ่าง ในระยะเวลา 1 เดือน จำนวน 126 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริโภคผ้าทอน้ำอ่าง กลุ่มผ้าทอน้ำอ่าง สำหรับร้านคุณโด่ง ในระยะเวลา 1 เดือน จำนวน 86 คน

3.1.3 ตัวแปรที่ใช้ศึกษา

1) ตัวแปรต้น จากกรณีผ้าซิ่นตีนจกน้ำอ่าง เป็นผ้าที่มีลวดลายสวยงามและเป็นเอกลักษณ์ที่สื่อถึงความประณีต จึงมีการประยุกต์ลวดลายลงบนผืนผ้าให้มีความสวยงามและแปลกใหม่ ผสมผสาน 9 ลายหลัก ที่เป็นเอกลักษณ์ของผ้าซิ่นตีนจกน้ำอ่าง ที่เกิดการพัฒนาลวดลายบนผ้าซิ่นตีนจกแบบใหม่ที่มีความเป็นเอกลักษณ์และไม่เหมือนกับผ้าซิ่นตีนจกกลุ่มอื่น และยังคงอนุรักษ์รูปแบบลวดลายดั้งเดิมของผ้าซิ่นตีนจกน้ำอ่างต่อไป

2) ตัวแปรตาม จากการนำเอาผ้าซิ่นตีนจกที่มีอยู่ของทางกลุ่มมาออกแบบเครื่องแต่งกายสตรีที่สามารถโชว์ถึงความเป็นจุดเด่นของผ้าซิ่นตีนจกน้ำอ่าง 9 ลายหลัก ที่เป็นเอกลักษณ์ของกลุ่มผ้าทอน้ำอ่าง มีกลิ่นอายความเป็นผ้าซิ่นตีนจกน้ำอ่าง ผ่านการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรี

3.1.4 ขอบเขตในการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์

1) การศึกษาลายผ้าซิ่นตีนจกน้ำอ่าง 9 ลาย ดังนี้ (1) ลายหงส์เชียงแสน (2) ลายหงส์ใหญ่ (3) ลายหงส์มีหงอน (4) ลายขอกระเบื้อง (5) ลายโกมถมลอย (6) ลายโกมถมใหญ่ (7) ลายโกมถมน้อย (8) ลายนกยางโอน และ (9) ลายนกมีหงอน เพื่อนำมาใช้ในการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรี

2) การออกแบบเครื่องแต่งกายสตรี ทำการศึกษารูปแบบการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรี จากผ้าซิ่นตีนจกน้ำอ่าง 9 ลาย มาออกแบบและใช้ในการตัดเย็บโดยใช้แนวคิด Elizabethan Style

3) ออกแบบชุดเครื่องแต่งกายสตรีจากผ้าขึ้นตีนจกบ้านน้ำอ่าง เพื่อโชว์ลวดลายผ้าขึ้นตีนจกบ้านน้ำอ่าง สำหรับใส่หุ่นโชว์

3.2 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

3.2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรีจากผ้าทอตีนจก 9 ลาย มาใช้ในการตัดเย็บ โดยใช้แนวคิด Elizabethan Style สำหรับร้านคุณโด่ง ผ้าทอน้ำอ่าง อำเภอตรอน จังหวัดอุดรธานี

3.2.2 แนวคิดในการตัดเย็บเครื่องแต่งกายสตรีจากส่วนประกอบเสื้อผ้าที่เน้นลายผ้าทอจากผ้าทอน้ำอ่าง สำหรับร้านคุณโด่ง ผ้าทอน้ำอ่าง อำเภอตรอน จังหวัดอุดรธานี โดยใช้แนวคิดของวินิทร สอนพรินทร์ (2559) ได้กล่าวไว้ 5 ข้อ ดังนี้ การต่อผ้า การเย็บตะเข็บ การต่อลายผ้า การเย็บผ้าจีบรูด และการเย็บประกอบ

3.2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความพึงพอใจของร้านคุณโด่ง ผ้าทอน้ำอ่าง อำเภอตรอน จังหวัดอุดรธานี ที่มีต่อการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรีจากผ้าทอน้ำอ่าง ศิริชัย กาญจนวาสี (2556) ได้กล่าวไว้ 3 ข้อ และได้นำมาใช้ 3 ข้อ ดังนี้ ด้านขนาดสัดส่วน ด้านการตัดกัน และด้านสีสันทัน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในส่วนการศึกษาการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรีจากผ้าขึ้นตีนจกน้ำอ่าง

1) แบบสัมภาษณ์ข้อมูลเบื้องต้นและแนวทางการเป็นไปได้ในการออกแบบและกระบวนการผลิตเครื่องแต่งกายสตรีจากผ้าขึ้นตีนจกน้ำอ่าง สำหรับร้านคุณโด่ง ผ้าทอน้ำอ่าง

2) แบบสอบถามข้อมูลความคิดเห็นผู้ประกอบการเกี่ยวกับการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรีจากผ้าขึ้นตีนจกน้ำอ่าง เกี่ยวกับรูปแบบแบบร่างการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรีจากผ้าขึ้นตีนจกน้ำอ่าง

3.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินความพึงพอใจแบบสอบถามข้อมูลความพึงพอใจผู้ประกอบการและผู้บริโภคเกี่ยวกับการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรีจากผ้าขึ้นตีนจกน้ำอ่าง สำหรับร้านคุณโด่ง ผ้าทอน้ำอ่าง อำเภอตรอน จังหวัดอุดรธานี

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อพัฒนาการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรี สำหรับร้านคุณโด่ง ผ้าทอน้ำอ่าง อำเภอตรอน จังหวัดอุดรธานี โดยการศึกษาและรวบรวมข้อมูลเป็นขั้นตอน ดังนี้

3.4.1 รวบรวมข้อมูลเบื้องต้นและแนวทางการเป็นไปได้ในการออกแบบและกระบวนการผลิตเครื่องแต่งกายสตรีจากผ้าขึ้นตีนจกน้ำอ่าง สำหรับร้านคุณโด่ง

3.4.2 รวบรวมข้อมูลความคิดเห็นผู้ประกอบการเกี่ยวกับการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรีจากผ้าขึ้นตีนจกน้ำอ่าง เกี่ยวกับรูปแบบแบบร่างการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรีจากผ้าขึ้นตีนจกน้ำอ่าง

3.4.3 รวบรวมข้อมูลความพึงพอใจผู้ประกอบการและผู้บริโภคเกี่ยวกับการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรีจากผ้าขึ้นตีนจกน้ำอ่าง สำหรับร้านคุณโด่ง ผ้าทอน้ำอ่าง อำเภอตรอน จังหวัดอุดรธานี

3.4.4 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์และสรุปผล

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 การวิเคราะห์แบบสอบถามข้อมูลเบื้องต้นและแนวทางการเป็นไปได้ในการออกแบบและกระบวนการผลิตเครื่องแต่งกายสตรีจากผ้าขึ้นตีนจกน้ำอ่าง สำหรับร้านคุณโต่ง ผ้าทอน้ำอ่าง เพื่อนำมาวิเคราะห์โดยนำข้อมูลมาสรุปผล

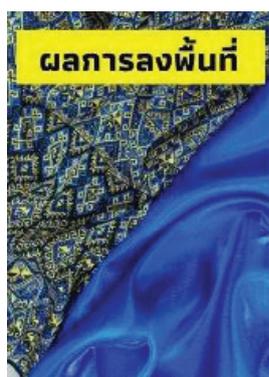
3.5.2 การวิเคราะห์แบบสอบถามข้อมูลความคิดเห็นผู้ประกอบการเกี่ยวกับการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรีจากผ้าขึ้นตีนจกน้ำอ่าง เกี่ยวกับรูปแบบร่างการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรีจากผ้าขึ้นตีนจกน้ำอ่าง เพื่อนำมาวิเคราะห์โดยนำข้อมูลมาคำนวณหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.5.3 การวิเคราะห์รวบรวมข้อมูลความพึงพอใจผู้ประกอบการและผู้บริโภคเกี่ยวกับการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรีจากผ้าขึ้นตีนจกน้ำอ่าง สำหรับร้านคุณโต่ง ผ้าทอน้ำอ่าง อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์ เพื่อนำมาวิเคราะห์โดยนำข้อมูลมาคำนวณหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4. ผลการวิจัย

4.1 ผลการออกแบบและพัฒนาเครื่องแต่งกายสตรี สำหรับร้านคุณโต่ง ผ้าทอน้ำอ่าง อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์

4.1.1 ผลการลงพื้นที่สัมภาษณ์และศึกษาลายผ้าขึ้นตีนจกบ้านน้ำอ่าง อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยศึกษาลายผ้าขึ้นตีนจกบ้านน้ำอ่าง พบว่า ลายหลักของผ้าขึ้นตีนจกบ้านน้ำอ่าง มีลายหลัก 9 ลาย ตามข้อมูลของร้านคุณโต่ง ผ้าทอน้ำอ่าง เพื่อนำลายมาทำแบบสอบถามความเหมาะสมในการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายสตรีตามความต้องการของเจ้าของร้าน และศึกษารูปแบบของชุดเครื่องแต่งกายสตรี การวางลวดลาย ออกแบบชุด และเทคนิคต่างๆ ในการตัดเย็บชุดเครื่องแต่งกายสตรี เพื่อนำมาวิเคราะห์และออกแบบให้เหมาะสมกับลายผ้าขึ้นตีนจกบ้านน้ำอ่างลายหลัก 9 ลาย

ภาพที่ 1 ลงพื้นที่สอบถามข้อมูลผู้ประกอบการร้านคุณโต่ง บ้านน้ำอ่าง อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์

1. ลายหงส์เชียงแสน

2. ลายหงส์ใหญ่

3. ลายหงส์มีหงอน

4. ลายขอกระเป๋อง

5. ลายโกมกลมลอย

6. ลายโกมกลมใหญ่

7. ลายโกมกลมน้อย

8. ลายนกยางโอน

9. ลายนกมีหงอน

ภาพที่ 2 ลายหลักผ้าขึ้นตีนจกบ้านน้ำอ่าง

4.1.2 ผลการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรีจากผ้าทอน้ำอ่าง สำหรับร้านคุณโด่ง ผ้าทอน้ำอ่าง อำเภอดุตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์ จากการลงพื้นที่ร้านผ้าทอน้ำอ่างคุณโด่ง อำเภอดุตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่าทางร้านต้องการพัฒนาชุดเครื่องแต่งกายสตรี จากผ้าทอน้ำอ่าง 9 ลาย โดยใช้แนวคิดแฟชั่น Elizabethan Style จากการถอดรูปลักษณะของเครื่องแต่งกายโดยได้แนวคิดและแรงบันดาลใจมาจากการแต่งกายของหญิงสาวชนชั้นสูงในยุคเอลิซาเบธ เป็นวัฒนธรรมยุคกลางในยุโรป ต้นกำเนิดในประเทศอังกฤษ ที่แต่เดิมนั้นได้รับอิทธิพลจากเสื้อผ้าแบบวิกตอเรีย เช่นเดียวกับเครื่องแต่งกายจากยุโรปยุคกลาง แฟชั่น Elizabethan Style นั้นมีรูปลักษณะโดยหลัก คือ รูปแบบความอลังการ กระโปรงรูปแบบทรงเอ ที่มีความโป่งพองที่ต้นทรงไว้ มีการแหวกช่วงกลางเล็กน้อยเพื่ออวดลวดลายกระโปรงชั้นใน โดยเปิดเผยความสวยงามตรงช่วงคอและหน้าอก แสดงสัดส่วนความสวยงามของผู้หญิง ดังนั้น จึงได้มีการนำความต้องการของทางร้านมาออกแบบจำนวนชุด 3 แบบ

ภาพที่ 3 การแต่งกายยุค Elizabethan Style

ภาพที่ 4 Mood Board สำหรับการออกแบบชุดเครื่องแต่งกายสตรี

ภาพที่ 5 ผ้าชิ้นตีนจกบ้านน้ำอ่าง 9 ลาย

ภาพที่ 6 ผ้าไหมอิตาลี

ผลการออกแบบร่างชุดเครื่องแต่งกายสตรี สำหรับร้านคุณโต่งผ้าทอน้ำอ่าง อำเภอตรอน จังหวัดอุดรดิตต์ โดยใช้แนวคิดแฟชั่น Elizabethan Style จำนวน 3 แบบ ดังนี้

ชุดที่ 1 โดยการนำลักษณะท่อนบนของชุด Elizabethan Style ที่มีลักษณะเอวคอดมาใช้ ในการออกแบบชุด และปรับให้มีความทันสมัย เพิ่มความโค้งเว้าช่วงเอวซ้ายและขวา เพื่อความเซ็กซี่โดยใช้

เป็นผ้าชีนตินจก ส่วนท่อนล่างบริเวณช่วงอก ลำคอ และช่วงเอว ท่อนล่างตัวกระโปรงด้านบนใช้ผ้าชีนตินจก มาตัดเย็บให้มีรูปแบบความพองฟูเหมือนของรูปทรงกระโปรงสมัย Elizabethan Style และตัดทอนให้ส่วน ชายกระโปรงมีความพลิ้วเพิ่มความเช็กซี โดยการผ่ากระโปรงด้านซ้ายและขวาเพื่อให้อรับกับท่อนบน โดยใช้ ผ้าไหมอิตาลี

ชุดที่ 2 ออกแบบโดยการนำลักษณะเด่นของแขนเสื้อของชุด Elizabethan Style ที่มี ลักษณะแขนพองมาใช้ในการออกแบบชุดและปรับให้มีความทันสมัย และตัดทอนบริเวณช่วงไหล่ ท่อนล่าง บริเวณช่วงอกลำคอใช้ผ้าชีนตินจก ท่อนล่างตัวกระโปรงได้นำรูปแบบความพองฟูของรูปทรงกระโปรงสมัย Elizabethan Style มาใช้และตัดทอนให้ส่วนชายกระโปรงมีความพลิ้วเพิ่มความเช็กซี โดยการผ่ากระโปรง ด้านซ้ายและขวาเพื่อให้อรับกับท่อนบนโดยใช้ผ้าไหมอิตาลีและผ้าชีนตินจก

ชุดที่ 3 ออกแบบโดยนำลักษณะของรูปทรงกระโปรง Elizabethan Style ที่มีลักษณะ พองฟู โดยมีการเว้นบริเวณสะโพกบนถึงบริเวณปลายขา และตกแต่งขึ้นลายผ้าชีนตินจกด้านซ้ายของ ชายกระโปรงให้มีความยาวและพลิ้วลงโดยใช้ผ้าไหมอิตาลี ส่วนท่อนบนช่วงบริเวณช่วงเอวและลำคอเพิ่มเส้น โคนงั่วให้มีความเช็กซีโดยใช้ผ้าชีนตินจก

ภาพที่ 7 ร่างแบบชุดทั้ง 3 ชุด

4.1.3 ผลแบบสอบถามข้อมูลความคิดเห็นผู้ประกอบ จำนวน 3 คน การเกี่ยวกับการออกแบบ ชุดเครื่องแต่งกายสตรีจากผ้าชีนตินจกน้ำอ่าง เกี่ยวกับรูปแบบร่างการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรีจาก ผ้าชีนตินจกน้ำอ่าง การสอบถามความคิดเห็นของผู้ประกอบการ ร้านผ้าทอน้ำอ่างคุณโด่ง ด้านการออกแบบ และพัฒนาชุดเครื่องแต่งกายสตรีจากผ้าชีนตินจกน้ำอ่าง เกี่ยวกับรูปแบบร่างการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรี จากผ้าชีนตินจกน้ำอ่าง จากแนวคิดแฟชั่น Elizabethan Style จำนวน 3 ชุด พบว่า ผู้ประกอบการมีความ ต้องการพัฒนาชุดเครื่องแต่งกายสตรีจากผ้าทอน้ำอ่าง ชุดแบบที่ 3 มากที่สุด

ภาพที่ 8 การออกแบบเครื่องแต่งกายสตรี

ตารางที่ 1 แสดงตารางข้อมูลความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อชุดเครื่องแต่งกายสตรี

ประเด็นความคิดเห็น	ชุดที่ 1		ชุดที่ 2		ชุดที่ 3	
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
1. การต่อผ้า	4.00	0.63	4.00	0.63	4.60	0.49
2. การเย็บตะเข็บ	4.40	0.49	4.00	0.63	4.60	0.49
3. การต่อลายผ้า	3.60	0.49	3.80	0.75	4.40	0.80
4. การเย็บผ้าจีบรูด	4.20	0.75	3.60	0.49	4.00	0.63
5. การเย็บประกอบ	4.40	0.49	4.20	0.75	4.60	0.49
รวม	4.12	0.12	3.92	0.10	4.44	0.12

4.1.4 ผลการตัดเย็บชุดเครื่องแต่งกายสตรีจากผ้าซิ่นตีนจกบ้านน้ำอ่าง สำหรับร้านคุณโด่ง ผ้าทอน้ำอ่าง อำเภอตรอน จังหวัดอุดรดิตต์ ผลการตัดเย็บชุดเครื่องแต่งกายสตรีจากผ้าซิ่นตีนจกบ้านน้ำอ่าง สำหรับร้านคุณโด่ง ผ้าทอน้ำอ่าง อำเภอตรอน จังหวัดอุดรดิตต์ เกี่ยวกับการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรี จากผ้าซิ่นตีนจกน้ำอ่าง จากแนวคิดแฟชั่น Elizabethan Style จำนวน 1 ชุด โดยการใช้วัตถุดิบหลัก คือ ผ้าซิ่นตีนจกบ้านน้ำอ่าง วัตถุดิบรองผ้าไหมอิตาลีนำมาใช้ในการผลิตชุดเครื่องแต่งกายสตรี ใช้โทนสีน้ำเงิน เป็นสีหลักในการออกแบบเป็นชุดเครื่องแต่งกายสตรี ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 9 ชุดสำเร็จด้านหน้า-หลัง

4.2 ผลการประเมินความพึงพอใจของร้านและผู้บริโภคที่มีต่อการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรี สำหรับร้านคุณโด่ง ผ้าทอน้ำอ่าง อำเภอตรอน จังหวัดอุดรดิษฐ์

ผลการประเมินความพึงพอใจของร้านและผู้บริโภคผ้าทอน้ำอ่าง กลุ่มผ้าทอน้ำอ่าง สำหรับร้านคุณโด่ง ในระยะเวลา 1 เดือน จำนวน 86 คน ที่มีต่อการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรี สำหรับร้านคุณโด่ง ผ้าทอน้ำอ่าง อำเภอตรอน จังหวัดอุดรดิษฐ์ พบว่า

ตารางที่ 2 แสดงตารางข้อมูลความพึงพอใจชุดเครื่องแต่งกายสตรีจากผ้าขึ้นตีนจกน้ำอ่าง

ผลจากแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อชุดเครื่องแต่งกายสตรีจากผ้าขึ้นตีนจก บ้านน้ำอ่าง สำหรับ ร้านคุณโด่งผ้าทอน้ำอ่าง	\bar{x}	S.D.
1. ด้านขนาดและสัดส่วน	4.59	0.55
2. ด้านการตัดกัน	4.62	0.60
3. ด้านสีสันทัน	4.90	0.29
รวม	4.70	0.12

การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยใช้เกณฑ์ต่อไปนี้ ค่าเฉลี่ย 4.50–5.00 หมายถึง ระดับดีมาก ค่าเฉลี่ย 3.50–4.49 หมายถึง ระดับดี ค่าเฉลี่ย 2.50–3.49 หมายถึง ระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 1.50–2.49 หมายถึง ระดับพอใช้ ค่าเฉลี่ย 1.00–1.49 หมายถึง ระดับปรับปรุง

จากตารางการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของร้านที่มีต่อการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรี สำหรับร้านคุณโด่ง ผ้าทอน้ำอ่าง อำเภอตรอน จังหวัดอุดรดิษฐ์ พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย (\bar{x} = 4.70) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.12) ด้านสีสันทัน มีความ

พึงพอใจมากที่สุด อยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{x} = 4.90) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.29) รองมา คือ ด้านการตัดกัน คิดเป็นค่าเฉลี่ย (\bar{x} = 4.62) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.60) และด้านขนาดและสัดส่วน คิดเป็นค่าเฉลี่ย (\bar{x} = 4.59) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.55)

4.3 การวิเคราะห์ผลราคาต้นทุนการผลิตเครื่องแต่งกายสตรีจากผ้าขึ้นตีนจกบ้านน้ำอ่าง ประเมินราคาต้นทุนการผลิตชุดเครื่องแต่งกายสตรีจากผ้าขึ้นตีนจกบ้านน้ำอ่าง ใช้งบประมาณในการผลิตทั้งหมด 4,850 บาท มีต้นทุนการผลิตที่สูง เนื่องจากผ้าขึ้นตีนจกบ้านน้ำอ่างมีราคาสูง ผืนละ 3,600 บาท หากต้องการลดต้นทุนในการผลิต ให้นำผ้าขึ้นตีนจกบ้านน้ำอ่างตัดเย็บผสมกับผ้าประเภทอื่นที่มีราคาต่ำกว่าเพื่อลดปริมาณต้นทุนในการผลิตให้มีต้นทุนต่ำลง

5. อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของร้านที่มีต่อการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรี สำหรับร้านคุณโต้ง ผ้าทอน้ำอ่าง อำเภอตรอน จังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย (\bar{x} = 4.70) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.12) ซึ่งด้านสีสันมีความพึงพอใจมากที่สุด อยู่ในระดับดีมาก สอดคล้องกับอิสริยาภรณ์ ชัยกุลหลาบ และนิรัช สุดสังข์ (2562) เรื่องการออกแบบชุดแต่งกายสำหรับสตรีไทดำ จากอัตลักษณ์ไทดำนาป่าหนาด อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีการออกแบบอัตลักษณ์การแต่งกายสำหรับสตรีไทดำนาป่าหนาด ด้านการออกแบบจำนวน 3 ท่าน เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบ ได้แก่ ชารายัน (Chalayan, 2005) บลู๊ค (Burke, 2011) และซอร์เจอร์ และอูดล (Sorger & Udale, 2012) ทั้งนี้ในงานวิจัยพบว่า สตรีไทดำในปัจจุบันส่วนใหญ่นิยมใส่เสื้อผ้าวร่วมสมัย จะสวมใส่ชุดประจำชาติพันธุ์สำหรับงานสำคัญหรือการส่งเสริมการท่องเที่ยว ผู้ตอบแบบประเมินที่เป็นเพศหญิงให้ข้อคิดเห็นว่า ชุดประจำกลุ่มชาติพันธุ์โดยเฉพาะลายนางหาญถือเป็นลวดลายผ้าทอของหญิงชั้นสูง จึงนิยมใส่เมื่อมีงานสำคัญ ซึ่งจากอัตลักษณ์ลวดลายของลายผ้าที่นำมาแปรรูปเป็นเครื่องแต่งกายสตรีของสำหรับร้านคุณโต้ง ผ้าทอน้ำอ่าง อำเภอตรอน จังหวัดอุดรดิตถ์ เป็นลวดลายที่มีความประณีตและเหมาะกับการนำไปสวมใส่กับงานสำคัญ เช่น งานแต่งงาน งานบวช เป็นต้น

6. ข้อเสนอแนะ

อยากให้ลายผ้าขึ้นตีนจกบ้านน้ำอ่างมีมากกว่านี้ กระโปรงอยากให้มีความบานและอลังการกว่านี้ ให้เหมือนทรงกระโปรง Elizabethan Style สีสวยให้เป็นที่รู้สึกใส่แล้วดูแพง ดูหรูหรากว่านี้ เช่น สีแดง ควรนำไปตัดเย็บชุดที่มีความหลากหลาย เช่น กางเกง เสื้อ สูท หรือเดรส เป็นต้น โทนสีที่ใช้ในการออกแบบควรเลือกโทนที่มีความหลากหลาย เพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มลูกค้าที่มีความแตกต่างกัน ชุดที่ออกแบบควรให้มีความอลังการและดูหรูหรา เพื่อความเหมาะสมกับราคาของผ้าขึ้นตีนจกบ้านน้ำอ่าง ราคาผ้าขึ้นตีนจก

บ้านน้ำอ่างมีราคาที่สูง หากต้องการนำผ้าขึ้นตีนจกบ้านน้ำอ่างไปตัดชุดที่สามารถใส่ได้จริง ควรมีการนำผ้าขึ้นตีนจกบ้านน้ำอ่างไปผสมกับผ้าอย่างอื่นที่มีราคาต่ำเพื่อลดต้นทุนในการผลิต

7. เอกสารอ้างอิง

- วินิทร สอนพรินทร์. (2559). *การทำแบบตัดและเทคนิคการตัดเย็บเสื้อผ้า*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ตำนานสุทธาการพิมพ์.
- ศิริชัย กาญจนวาสิ. (2556). *ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำอ่าง. (2549). *ผ้าทอน้ำอ่าง*. สืบค้น 10 ธันวาคม 2563, <http://www.namang.go.th/index.php?action=sapa>
- อิสริยาภรณ์ ชัยกุลลาบ และนิรัช สุดสังข์. (2562). การออกแบบชุดแต่งกายสำหรับสตรีไทดำ จากอัตลักษณ์ไทดำนาป่าหนาด อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย. *วารสารศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 11(2), 75–96.
- Chalayan, H. (2005). *Hussein Chalayan*. Groningen: Groningen Museum.
- Richard, S. and Jenny, U. (2012). *The fundamentals of fashion design*. (2nd ed.). Switzerland: AVA Publishing.
- Sandra, B. (2011). *Fashion design concept to collection*. China: Everbest.